

INNHold:

- [Ugras i grasfrøgjenlegg med dekkvekst](#)
- [Bekjemp grasugraset i gjenlegg til kløverfrøeng](#)
- [Hussar i engrapp](#)
- [Select mot tunrapp i gjenlegg og frøeng om høsten i rødsvingel og sauesvingel](#)
- [Puma Extra i engsvingel og raigras om høsten](#)
- [Høstgjødsling av gjenlegg og frøeng](#)
- [Pussing av frøeng nå?](#)

Ugras i grasfrøgjenlegg med dekkvekst

Det er en del ugras i gjenleggene med dekkvekst mange steder. Ta en vurdering av gjenlegget så snart dekkveksten er høstet. For en god frøavling i første frøåret er store planter viktig, da må det ikke hemmes av ugras. Er det mye ugras må en ta en vurdering hvilke tiltak som kan fungere best.

Bekjemp grasugraset i gjenlegg til kløverfrøeng

Frøavlerlaget har en minor use-godkjennelse for bruk av Select om høsten i gjenlegg til kløver. Tunrapp og annet grasugras kan hemme kløveren mye om høsten. For neste års frøavling er det viktig at kløverplantene får vokse godt ut over høsten. Etter høsting bør du derfor sjekke frøenga om den behøver en behandling med Select. Kanskje kan det holde med å sprøyte kantene, der er det ofte mer tunrapp enn ellers i enga. Kveke kan ikke bekjempes med Select og må om den finnes, bekjempes i frøåret med andre midler.

Husk på lav stubb i kløverfrøgjenlegget, rødkløver er den arten som har reagert mest positivt på pussing av lang dekkvekststubb.

Hussar i engrapp

I gjenleggsåret må en bestrebe seg på å unngå etablering av andre grasarter som tunrapp og markrapp. 2. gangs sprøyting med Hussar Pluss OD kan foregå seinest midt i september. Det er også aktuelt å luke flekker av andre grasarter som knereverumpe, kveke og timotei.

Select mot tunrapp i gjenlegg og frøeng om høsten i rødsvingel og sauesvingel

Select kan benyttes om høsten mot tunrapp i rødsvingel og i sauesvingel både i gjenleggsåret og i frøårene. Select har ingen effekt på to-frøblada ugras. I gjenlegget kan det sprøytes når gjenlegget har 3-5 blad. I frøeng sprøytes det kort tid etter tresking. Men skal du ta en bekjemping nå, haster det, det må ikke sprøytes seinere enn 15.september. Sein sprøyting kan føre til store skader på gjenlegg og frøeng.

Godkjennelse for slik bruk er på minor use og etikett kan lastes ned fra Mattilsynet:
https://www.mattilsynet.no/plantevernmidler/etiketter/minoruse/290_17281.pdf

Puma Extra i engsvingel og raigras om høsten

I engsvingel og raigras kan markrapp, knerevehale og timotei iblant være plagsomt. Disse kan bekjempes noe med Puma Extra om våren, men risikoen for skade er forholdsvis stor. Om høsten er

det imidlertid gode mulighet for effekt uten skade. Bruk 50-100 ml etter høsting av dekkvekst eller frø. Godkjennelse for slik bruk er på minor use.

Høstgjødsling av gjenlegg og frøeng

Engsvingel

Dersom enga skal ligge til frø neste år bør det gjødsles umiddelbart etter frøtresking. Dette er spesielt viktig i svake gjenlegg. Engsvingel gir ofte en god gjenvekst og med sterk gjødsling, eller på jord med stor frigjøring av N, kan gjenveksten gi så mye daugras på våren at veksten hemmes og frøavlinga reduseres. N-gjødsling må derfor tilpasses jorda, vårbehandlingen av daugras, eller høsting av gjenveksten om høsten. Som en generell anbefaling bør det gjødsles med 2 kg N/daa etter frøtresking. Dersom en har mulighet for å pusse daugras med halmsnitter eller beitepusser om våren, eller brenne, er det liten tvil om at det bør gjødsles. I gjenleggsåret skal det alltid høstgjødsles, og da bør det gjerne benyttes litt større N-mengde enn etter frøtresking. Der det gjødsles for å høste gjenveksten i engårene er 4-5 kg N/daa passende og det er ikke behov for gjødsling etter høsting av gjenveksten. Ved høsting av gjenveksten får en ikke problem med daugras om våren, men en har sett i forsøkene at det ofte har blitt noe redusert avling, gjenveksten må derfor ikke høstes seint, ikke seinere enn midten av september.

Timotei

Timoteigjenlegg skal høstgjødsles, mens det etter frøtresking sjeldent er behov for N-gjødsling. Ei tynn eng på forholdsvis næringsfattig jord kan ha behov for høstgjødsling også etter frøhøsting. Høstgjødsling av ei frodig eng eller på jord med god næringsstilstand kan gi redusert avling på grunn av for stor skuddtetthet. Men ønsker man å bruke gjenveksten til fôr, bør det normalt gjødsles 3-4 kg N etter tresking. Det bør ikke høstes en fôravling uten at det er gjødslet på forhånd, det vil gi svake skudd neste år. I forsøkene har bruk av gjenvekst om høsten til fôr i første års eng ikke ført til avlingsreduksjon neste år, mens høsting av gjenvekst i 2. års eng førte til lavere avling i 3.dje års eng.

Rødsvingel

Gjenlegg uten dekkvekst gjødsles med små doser utover sesongen, 4-5 kg N totalt. Siste dose bør gis i september. Det optimale tidspunktet for høstgjødsling i rødsvingelfrøeng i engåra er ca. 1. september. Gjødsling på dette tidspunktet vil også være med å holde bladverket friskt og redusere eventuelle sopppangrep som kommer i løpet av september. Gjødsling i begynnelsen av august gir mer vegetativ vekst, men dårligere start på neste sesong og mindre frøavling enn gjødsling 1. september.

Sauesvingel

Gjenlegg uten dekkvekst gjødsles med små doser utover sesongen, 4-7 kg N totalt. Siste dose bør gis i september. I frøenger bør det gjødsles 4-5 kg N mellom 1. september og 1. oktober. Der det er lang vekstsesong bør det gjødsles senest, for å forhindre sterk gjenvekst utover høsten.

Engrapp

I gjenlegg kan det være aktuelt med 3-4 kg N senest 1. oktober å få kraftige skudd, da bør ugraset være bekjempet. Forsøksresultater viser klart at høstgjødslinga av frøenga ikke bør gis før i månedsskiftet september-oktober, 4-5 kg N. Formålet med denne seine høstgjødslinga er ikke at engrappen skal danne flere skudd (som regel er det tett nok), men heller å sikre at det enkelte skudd får tatt opp nok nitrogen og blir kraftig nok til å gi en stor frøtopp året etter

Raigras

I gjenleggsåret bør frøeng av raigras gjødsles med 3 kg N/daa kort tid etter høsting av dekkveksten. I engåra vil skuddantallet i et normalbestand være høyere, og høstgjødsling er dermed ikke like påkrevet som i etableringsåret. Er skuddutviklingen svak bør en imidlertid tilføre 2-3 kg N/daa. Dersom man ønsker å utnytte gjenveksten av frøeng til fôr gjødsles enga med 5 kg N/daa like etter tresking og fôrslåtten tas i første halvdel av september.

Bladfaks

Gjenlegg uten dekkvekst gjødsles med små doser utover sesongen, 4-7 kg N totalt. Siste dose bør gis i begynnelsen av september. I engåra skal bladfaksen gjødsles med 4-5 kg N i begynnelsen av september. Siden de frøbærende skudda i bladfaksfrøenga anlegges året før frøhøsting, er gjødsling om høsten like viktig som om våren, men bidrar ikke til legde.

Strandrør

Gjenlegg av strandrør er kun aktuelt å gjødsle dersom det er tynt, da 3-5 kg N. I frøåret gjødsles det 5-8 kg N i månedsskifte august-september. I strandrør er høstgjødsling viktig for å oppnå gode avlinger året etter.

Hundegras

Gjenlegg gjødsles med 3-4 kg N i like etter høsting av dekkvekst. Frøengene høstes med 3-4 kg N i begynnelsen av september.

Pussing av frøeng nå?

Bladfaks er den arten hvor pussing er aktuelt seint på året, ca. 1.oktober da pusses gjenlegget ned til 5 cm. Verken gjenlegg eller enger bør gå inn i vinteren med mye bladverk. Dersom frøenga har fått en kraftig gjenvekst skal den også pusses nå ned 5-10 cm slik at den ikke går inn i vinteren med en stor bladmasse. I de aller fleste tilfeller er det tilstrekkelig å pusse av bladverket og la det ligge på enga.

Spørsmålet har også dukket opp for timoteifrøenger nå. Noen timoteifrøenger har fått mye gjenvekst etter frøtresking. Men pussing av timotei nå, dersom det ikke er gjødslet for å ta en forslått, er ikke aktuelt. I forsøkene for noen år siden så førte det til litt tap av frøavling. **Hvis det pusses, må det gjødsles**

Mer informasjon er: <http://froavl.no/sok/PDF/2017/0/941.pdf> og <http://froavl.no/sok/PDF/2016/0/921.pdf>

Alle Frønytt finner du også på frøavlerlagets nettside <https://www.froavlerlaget.no>

Er du i tvil om frø – ta kontakt med din lokale frørådgiver.

Silja Valand	Norsk Landbruksrådgiving Viken	900 89 399
John Ingar Øverland	Norsk Landbruksrådgiving Viken	958 80 143
Trond Gunnarstorp	Norsk Landbruksrådgiving Øst	481 63 082
Astrid Gissing	Norsk Landbruksrådgiving Agder	917 63 115